

NHG-PATIËNTENBRIEF

Een uitstrijkje en wat nu?

Versiedatum: maart 2009

Deze patiëntenbrief is bedoeld als ondersteuning van het consult door de huisarts. De huisarts geeft de brief mee aan patiënten met de betreffende ziekte of aandoening. De tekst gaat ervan uit dat de patiënt al door de huisarts is gezien en dat de informatie uit de brief is besproken.

De adviezen in de brief gelden alleen voor mensen bij wie de diagnose is gesteld. De informatie dient niet als vervanging van een consult door de huisarts. Bedenk bij het lezen dat uw gezondheidssituatie anders kan zijn dan in de teksten wordt beschreven.

Waarom een uitstrijkje?

Een uitstrijkje wordt gemaakt om het ontstaan van baarmoederhalskanker vroegtijdig op te sporen.

Baarmoederhalskanker wordt door virussen veroorzaakt, met name door twee typen van het humaan papilloma virus (HPV16 en HPV18). HPV kan door seksueel contact worden overgedragen. Meestal zorgt uw lichaam ervoor dat het virus binnen een jaar wordt opgeruimd. Lukt dat niet, dan kunnen er in de loop van tien tot vijftien jaar afwijkende cellen in de baarmoederhals ontstaan. Meestal geneest de baarmoederhals vanzelf. Soms ontstaat er baarmoederhalskanker.

Wat gebeurt er met het uitstrijkje?

Het uitstrijkje wordt naar het laboratorium gestuurd. Daar worden de baarmoederhalscellen onder een microscoop bekeken. De uitslag van het onderzoek wordt naar de praktijk gestuurd.

De uitslag

Baarmoederhalscellen normaal

Meestal is het uitstrijkje in orde en zijn de baarmoederhalscellen normaal. Het uitstrijkje hoeft dan pas na vijf jaar te worden herhaald.

Uitstrijkje niet goed te beoordelen

Als het uitstrijkje niet goed is te beoordelen (er zijn dan bijvoorbeeld geen baarmoederhalscellen te zien), dan moet het na zes weken worden herhaald.

Geringe afwijkingen

Soms worden in het uitstrijkje baarmoederhalscellen met kleine afwijkingen gezien. Deze afwijkingen verdwijnen meestal binnen een paar maanden vanzelf. Om dat te controleren moet het uitstrijkje na zes maanden worden herhaald. Dan wordt ook onderzocht of u besmet bent met HPV. Als HPV wordt gevonden en de baarmoederhalscellen nog steeds kleine afwijkingen hebben, dan gaat u voor verder onderzoek naar de gynaecoloog.

Matig ernstige afwijkingen

Als in het uitstrijkje cellen te zien zijn met wat meer afwijkingen, dan wordt u voor verder onderzoek naar de gynaecoloog verwezen. Dit is omdat er een kleine kans bestaat dat zich later baarmoederhalskanker ontwikkelt. De gynaecoloog bekijkt of de afwijking vanzelf kan herstellen of dat u moet worden behandeld. Een eenvoudige ingreep aan de baarmoederhals kan het ontstaan van baarmoederhalskanker tegengaan.

Ernstige afwijkingen

Bij sterk afwijkende cellen kan er sprake zijn van baarmoederhalskanker. Verder

onderzoek en behandeling door de gynaecoloog zijn dan zeker nodig.

Hoe gaat het verder?

Vier weken nadat het uitstrijkje is gemaakt, kunt u de praktijk bellen voor de uitslag. De uitslag bepaalt wanneer u het volgende uitstrijkje moet laten maken.

Een uitstrijkje wordt vaak beschreven met Pap-codes. Als bij uw uitslag een Pap-code wordt genoemd, kunt u aan de hand van onderstaand schema controleren wat daarmee wordt bedoeld.

Uitslag

Pap 0	uitstrijkje niet goed te beoordelen; herhalen na 6 weken.
Pap 1	uitstrijkje in orde; normale baarmoederellen; herhalen na 5 jaar.
Pap 2 en 3a	geringe afwijkingen; het uitstrijkje wordt na 6 maanden herhaald en op HPV onderzocht.
Pap 3b en 4	matig ernstige afwijkingen: naar de gynaecoloog.
Pap 5	ernstige afwijkingen: kan kanker zijn; naar de gynaecoloog.

Soms is het nodig het uitstrijkje eerder te herhalen. Bijvoorbeeld:

- bij abnormale vaginale afscheiding of
- als er onverwacht vaginaal bloedverlies optreedt (zoals na het vrijen, tussen twee menstruaties of na de overgang).

Wacht dan niet op het bevolkingsonderzoek, maar maak een afspraak voor het spreekuur.

Meer informatie

Meer informatie over HPV, het uitstrijkje en baarmoederhalskanker vindt u op <http://www.bevolkingsonderzoeknaarbaarmoederhalskanker.nl>

Heeft u nog vragen?

Als u na het lezen van deze brief nog vragen heeft, dan kunt u daar bij een volgend contact op terugkomen.

© 2010 NHG